

РІШЕННЯ № 1

ЧИ КОНЦЕНТРУВАТИМУ Я СВОЮ УВАГУ Й ЗУСИЛЛЯ НА ПОШУКОВІ МОЖЛИВОСТЕЙ?

Я ніколи не говорив, що подолати цю кризу буде легко. Але якщо ви будете концентрувати свою увагу на пошуку можливостей, а не на переживаннях щодо негативних наслідків кризи, ваші шанси на успіх значно зростуть.

Подумайте ось про що: якщо людина активно й наполегливо щось шукає, її пошуки можуть завершитися успіхом. Але наскільки менші шанси на успіх у того (і лише завдяки «сліпому випадку»), хто навіть не знає, що саме варто шукати? Тому той, хто всі свої сили марнує на хвилювання і переживання, навряд чи знайде позитивні можливості в умовах кризи. А той, хто змінить свій погляд, «перенастроїть» внутрішній компас, запитає в себе: «Що можна зробити?» чи «Що варто змінити в собі або своїй компанії?», — швидше за все, побачить, що навколо просто величезні можливості!

РІШЕННЯ № 2

Я РЕАГУВАТИМУ ЗОПАЛУ ЧИ ПРИВЧУ СЕБЕ ДУМАТИ, ПЕРШ НІЖ ДІЯТИ?

Часто люди приймають поспішні, емоційні рішення з приводу кризових труднощів, що постають у них на шляху. І ці «гарячкові» заходи не приносять нічого, крім проблем і болю. Якщо ви дозволите емоціям і паніці керувати вашими вчинками, ви будете приймати необґрунтовані рішення і втрачати можливості, котрі очевидні «незатуманеному» погляду. Не варто вдаватися до тривалих роздумів — на них просто немає часу в умовах кризи. Привчіть себе брати «хвилинну паузу» на роздуми й обдумувати свій хід

перед тим, як зробити його. В умовах кризи будь-яке необдумане, гарячкове рішення може стати останнім.

РІШЕННЯ № 3

Чи готовий я зануритися в кризу чи й далі дивитимуся на неї «з берега», доки мене змиє хвилею?

Якщо ви не готові «зануритися» в суть і саму гущу кризи, ви просто не зможете її пережити. Що я маю на увазі? Занадто часто я чую від людей запитання про кризу, відповідь на які викликає у них ступор: мене зустрічають «скляні» очі людини, яка заблукала серед безлічі незнайомих термінів і невідомих понять! Я досі не можу звикнути до того, скільки людей — особливо підприємців і топ-менеджерів — не уявляють, як функціонує світова економіка, як побудований бізнес і від чого залежить циркуляція грошових потоків! Я був би радий відкрити дискусію, посперечатися з тими, хто дотримується іншої думки, але марно! Вони просто не розуміють, про що йдеться! Тут мимоволі задумаєшся: чи не безграмотність людства в цих питаннях привела нас до світової економічної кризи?

Тому завдання будь-якої людини, на мій погляд, — з головою зануритися в кризу, розібратися в її перебігу, тримати руку на пульсі... Як? Ось кілька перших кроків.

- **Розберіться з термінами.** Сьогодні винаходять усе нові й нові ділові поняття, про які варто знати. Крім того, багато людей просто не розбираються в певних сферах бізнесу: у фінансах чи інформаційних технологіях. Тут все просто: як можна зрозуміти, про що йдеться, не знаючи жодного з використаних слів?

- **Тримайте руку на пульсі.** Не піддавайтеся загальній паніці і не дозволяйте новинам вибивати вас із колії, але будьте в курсі того, що роблять банки, федеральні резервні системи, члени міжнародних організацій тощо. І, звичайно, будьте в курсі того, що діється на ваших локальних ринках. Усі ці знання стануть хорошим підґрунтям для виважених рішень.
- **Шукайте інформацію в різних джерелах і збирайте найрізноманітніші погляди.** Не обмежуйтеся тільки моєю книжкою, регіональною газетою чи національними інтернет-сайтами. Збирайте дані з різних джерел, як усередині вашого ринку, так і поза ним. Не варто обмежуватися тільки одним типом ідеології чи лише філософією, близькою особисто вам. Зважайте на погляди різних людей. Це дасть вам гармонійніше бачення подій і допоможе робити більш зважені ходи.

РІШЕННЯ № 4

Я буду протистояти чи ховатися?

Сьогодні багато людей «ховають голову в пісок», не бажаючи приймати рішення і сподіваючись, що криза омине їх. Я часто питаю у своїх співрозмовників, як змінилося їхнє життя через нові економічні умови, а у відповідь чую: «Мене це не стосується!» Такий погляд лише відтермінує неминуче падіння з небес на землю.

Будь-кому сьогодні доводиться приймати непрості рішення. І якщо ви зустрічатимете труднощі з гордо піднесеною головою, а не боязко визираючи з-за рогу, приймете складні рішення з благородством, прагненням побудувати, а не зруйнувати, думатимете про добробут дорогих вам людей, то вам вдасться вибратися з цієї кризи швидше і безболісніше.

Що я виберу — надію чи відчай?

Останні кілька місяців багато країн світу переживають маніфестації і протести проти економічної кризи. Сьогодні багатьма людьми рухають страх, відчай, злість і ненависть. Але подібні емоції не допомагають вибиратися з кризи, вони лише більше затягують у вир безвиході. Набагато продуктивніше реагувати на кризу з оптимізмом, позитивом і співчуттям до людей. Можливості не відкриваються людям, які прагнуть зруйнувати або знищити. Вони доступні лише тим, хто думає про розвиток і творення.

«Але, Джоне, дуже нелегко перемкнутися зі злості на позитив!»
А я й не говорив, що буде легко. Проте зробити це — можливо. Якщо від вас надія не йтиме до тих, хто вас оточує, їм важко буде пережити цю кризу. Не втрачайте можливості стати «маяком» у тумані кризової паніки!

Я буду ділитися чи економити?

Сьогодні багато компаній намагаються заощадити, якомога більше скоротити витрати. І їх можна зрозуміти. Усі намагаються зберегти те, що є. Але якщо ви настільки загрузнете в економії, що станете схожі на Плюшкіна¹, і ваші друзі, рідні, колеги, співробітники чи клієнти не зможуть отримати від вас ні крихти, коли їм по-справжньому необхідні ресурси, вони покинуть вас і забудуть, як покинула старого скупердя його рідна донька. Так, керувати ресурсами й грошми в умовах кризи необхідно — але не жертвуйте заради цього найважливішим!

¹ Персонаж поеми М. В. Гоголя «Мертві душі».